

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Балабақшада балаларға ұлттық киімдердің маңызын түсіндіру

ЖАРИЯЛАНДЫ
27.12.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/173909/>**Бостанова Зулфия Жураевна****Лауазымы: тәрбиеші****Шымкент қаласы.****№35 “Сәуле” бөбекжай-бақшасы.**

Ұлттық киімдер – әрбір халықтың мәдениеті мен тарихының айқын белгісі. Олар халықтың өмір сүру салтына, дәстүріне, салтына және ұлттық мінез-құлқына байланысты дамып, ұрпақтан ұрпаққа беріліп отырады. Балаларға ұлттық киімдердің маңызын түсіндіру – олардың ұлттық құндылықтарды, мәдениетті құрметтеу мен түсіну жолында маңызды қадам. Осы мақалада балабақшада ұлттық киімдер туралы білім беру мен олардың мән-маңызын түсіндірудің жолдары қарастырылады.

Ұлттық киімдер - мәдениет пен тарих айнасы

Әрбір халықтың ұлттық киімдері оның тарихы мен мәдениетін, тұрмысын, табиғатын көрсетеді. Мысалы, қазақ халқының ұлттық киімдері көптеген ғасырлар бойы қалыптасып, әлеуметтік жағдайларға, ауа райына, күнделікті өмірге байланысты өзгеріп отырған. Қазақтың ұлттық киімдері жайлы балабақшада балаларға айтып беру арқылы, оларды туған жердің тарихы мен мәдениетіне қызықтырып, ұлттық ерекшеліктерді танытуға болады. Балалар ұлттық киімдер арқылы өз халқының ерекшелігін, тарихи кезеңдерін білуге, әрбір киімнің артындағы мәнді түсінуге мүмкіндік алады.

Ұлттық киімдердің маңызы

Ұлттық киімдер балаға ұлттың бірлігін, мақтанышын және ұлттық болмысын сезінуге көмектеседі. Олар киімнің түрі мен сәніне ғана емес, сондай-ақ киімнің мән-мағынасына да көңіл бөлуге үйретеді. Мысалы, қазақ халқының ұлттық киімдері көбінесе табиғаттың әсерімен жасалған: жүн, былғары, тері сияқты материалдар пайдаланылған. Бұл –

халықтың табиғатпен тығыз байланысын, оның шаруашылық жүйесін көрсетеді.

Балабақшада балаларға ұлттық киімдердің практикалық маңызы мен оның эстетикалық құндылығын түсіндіру қажет. Балалар ұлттық киімнің қандай жағдайда киілетінін, оның қай уақытта және қалай пайдаланылатынын білуі керек. Мысалы, қазақтың ұлттық киімі – шапан мен тақия, көйлек пен кестелі шалбар – тойлар мен мерекелерде, сондай-ақ күнделікті өмірде де киілетін киімдер қатарынан саналады. Осылайша, ұлттық киімдердің әрбір элементінің арқауында терең мағына мен дәстүр жатыр.

Ұлттық киімдерді таныту әдістері

Балабақшада ұлттық киімдерді балаларға түсіндірудің бірнеше әдістері бар:

1. **Әңгімелер мен ертегілер.** Балаларға қазақтың ұлттық киімдері туралы ертегілер мен аңыздар арқылы айту – олардың қызығушылығын арттырады. Әр киімнің тарихы мен қолданылуы туралы әңгімелеу арқылы балаларға ұлттық киімдердің маңызын түсіндіруге болады.
2. **Суреттер мен бейнелер.** Ұлттық киімдердің әртүрлі үлгілерін сурет арқылы көрсету балалардың көзқарасын кеңейтеді. Мысалы, қазақтың дәстүрлі киімдерінің бейнесін көрсетіп, оның ерекшеліктері мен айырмашылықтарын талқылау.
3. **Практикалық сабақтар.** Балаларға ұлттық киімдерді киіп көруге мүмкіндік беру, оның бөліктерін және оларды қолданудың ерекшеліктерін түсіндіру өте тиімді. Мысалы, балалар ұлттық киімдерді киіп, шағын көріністер немесе ойындар өткізу арқылы киімдердің маңызын сезінеді.
4. **Қолөнер және шығармашылық жұмыс.** Балалар ұлттық киімдердің элементтерін өз қолдарымен жасауға талпынып, дәстүрлі ою-өрнектерді немесе тігін өнерін үйренуге қызығушылық танытады. Бұл әдіс ұлттық өнерге деген сүйіспеншілікті қалыптастыруға көмектеседі.

Ұлттық киімдер арқылы ұлтты тәрбиелеу

Балабақшада ұлттық киімдер туралы білім беру тек мәдениеттану ғана емес, сонымен қатар балаларды отансүйгіштікке, ұлтқа деген құрмет пен сүйіспеншілікке тәрбиелеудің маңызды құралы болып табылады. Ұлттық киімдер арқылы баланың бойында ұлттық сана мен өз халқының тарихына деген құрмет пайда болады. Мұның өзі болашақ ұрпақтың мәдени құндылықтарды сақтап, оларды дамытуға ұмтылуына негіз болады.

Ұлттық киімдерді жасауға қатыстыру

Балабақшада ұлттық киімдер туралы түсінік беру тек теориямен шектелмей, практикалық түрде де жүзеге асырылуы тиіс. Балаларға ұлттық киімдердің

элементтерін өз қолымен жасап көруге мүмкіндік беру — олардың шығармашылығын дамытуға, киімнің маңызын терең түсінуге көмектеседі.

1. **Қолөнер жұмыстары:** Балалар ұлттық киімдердегі ою-өрнектерді қағазға немесе маталарға салып көру арқылы олардың қалай жасалатынын біле алады. Бұл жұмысты үлкендермен бірігіп, шығармашылық жұмыс ретінде өткізуге болады.
2. **Шағын театрлық көріністер:** Балаларға ұлттық киімдерді киіп, қазақ халқының салт-дәстүрлерін бейнелейтін шағын көріністер қоюға мүмкіндік беру. Бұл әдіс баланың ұлттық мәдениетке деген құрметін арттырады әрі олардың көңіл-күйін көтереді.

Қорытынды

Ұлттық киімдер – тек сән немесе әшекей ғана емес, ол ұлттың мәдениеті мен тарихының бөлігі болып табылады. Балабақшада балаларға ұлттық киімдер туралы түсінік беру – олардың дүниетанымын кеңейтіп, өз халқына деген сүйіспеншілігін арттыруға бағытталған маңызды жұмыс. Ұлттық киімдерді түсіндіру арқылы балалар өздерінің ұлттық болмысын сезініп, қазақ мәдениетінің маңызды аспектілерін тереңірек ұғына алады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Кенжеахметұлы С. Қазақ халқының салт – дәстүрлері. – Алматы: «Алматы Кітап», 2004 ж. – 220-226 бет.
2. Узбекова Г. Қазақстан халықтарының ұлттық киімдері. – Алматы: «АСА», 2012 ж.
3. Жәнібеков Ө. Қазақ киімі. — Алматы «Өнер», 1996 ж. — 122-125 бет.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.